

Aleg. 78

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowozbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Turce charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Turce, działająca w intencji objawionej przez Najjaśniejszego Pana, ażeby zamiast kosztownych obchodów z powodu siedmdziesięcioletniej rocznicy urodzin Jego upamiętnić ten wypadek historyczny aktami humanitarnymi, postanowiła uchwałą z dnia 17. sierpnia 1900 wybudować w Turce szpital imienia Cesarza Franciszka Józefa I., na 40 łóżek w budynku głównym, a na 10 łóżek w pawilonie dla zakaźnych.

Fundusz na budowę szpitala, wynoszący około sto tysięcy koron, powstał przeważnie z kar pieniężnych przez wszystkie władze na mieszkańców powiatu nakładanych, a pozostających pod zarządem Wydziału powiatowego od czasu istnienia autonomii. Dwie piąte potrzebnego funduszu dostarczył Wydział powiatowy w Turce.

Reskryptem z dnia 4. kwietnia 1900 r. L. W. 21194 uznał Wydział krajowy potrzebę budowy szpitala powiatowego w Turce, biorąc na wzgląd stosunki sanitarne powiatu, jak położenie powiatu na górzystych stokach podkarpackich a stąd ostrość klimatu, dalej nieurodzajność gleby a co za tem idzie, ludność biedniejszą i źle się żywiącą a tem samem skłonniejszą do chorób, a wreszcie fakt zbytniego oddalenia miasta Turki od najbliższego szpitala w Samborze i Drohobyczu o 56 kilometrów drogi kołowej.

Wydział powiatowy zaraz w roku 1900 rozpoczął budowę rzezonego szpitala w Turce na wybranych i na ten cel zakupionych parcelach budowlanych obejmujących powierzchnię jednego morga i ośmset kwadratowych sążni, a to na podstawie planów normalnych i wskazówek udzielonych przez krajowego inspektora szpitali.

Na podstawie więc tych planów, następnie przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzonych, ukończoną została budowa szpitala powiatowego w Turce, a po kompletnem urządzeniu wewnętrznem z dniem 1. grudnia 1902 został szpital ten dla użytku chorych otwartym i po dziś dzień przez powiat utrzymywany.

Zabudowania szpitalne obejmują: 1) budynek główny dla chorych, 2) pawilon dla zakaźnych, 3) budynek ekonomiczny z kuchnią i pralnią, 4) kostnicę z pokojem dezynfekcyjnym, 5) lodownię, 6) magazyn na skład opału i wszelkich przyborów, 7) studnię z pompą. Wszystkie budynki zostały należycie ogrodzone.

Według orzeczenia powiatowej władzy sanitarnej z dnia 11. września 1903 po dokładnem obejrzeniu budynku szpitalnego w Turce i całego urządzenia, mianowicie:

sal dla chorych, sali operacyjnej, pawilonu dla osób zakaźnych, wychodków, kuchni i reszty budynków, uznany został szpital w Turce jako zupełnie odpowiadający wymogom sanitarno-policyjnym.

Jedynie kanalizacja, której wtedy nie przeprowadzono, miała być wykonaną w porozumieniu i według wskazówek c. k. Starostwa.

Opierając się na powyższej opinii, c. k. Namiestnictwo zastrzegło sobie pismem z dnia 23. października 1903 L. 139520, że orzeczenie po myśli §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 będzie mogło wówczas dopiero być wydane, gdy będzie zbudowany kanał do odprowadzenia wód atmosferycznych i użytkowych (z pralni, kuchni, łazienek i t. p.), odpowiadający wymaganiom sanitarno-policyjnym, oraz przepisom technicznym i policyi budowniczej.

Sprawa ta została należycie uregulowaną — usterki w kanalizacji uzupełnione, a wykonane roboty urządzenia kanalizacji przedstawione c. k. Starostwu do ponownej kolaudacji.

Aktem fundacyjnym, notaryalnie w Turce zeznanym, z daty Turka 15. września 1903 l. rep. 12079 oddała Rada powiatowa w myśl §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. ust. kraj. Nr. 47, wyżej opisane budynki szpitalne wraz z gruntem i całym urządzeniem, bez żadnych ciężarów, na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Turce.

W ustępie trzecim pomienionego aktu fundacyjnego, zgodnie z postanowieniem §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897, zobowiązała się Rada powiatowa w Turce pokrywać z własnych funduszków wszystkie wydatki na budowę, przeistoczenie lub dobudowanie czy to budynku głównego, utworzonego z tej fundacji wraz ze stosownem wewnętrznym urządzeniem szpitala, czy innych jego ubikacji, w stosunku 50%, to jest po połowie z funduszem krajowym, — a nadto pokryć z własnych funduszków wszelkie koszty utrzymania utworzonego z tej fundacji szpitala w pierwszym półroczu od wprowadzenia go w życie ustawą krajową, jak tego wymaga postanowienie §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897.

Wydział krajowy zatwierdził akt fundacyjny w dniu 22. września 1903 L. W. 84433, c. k. Namiestnictwo zaś jako naczelną władza fundacyjna krajowa opatrzyła go klauzulą zatwierdzającą z daty Lwów dnia 23. października 1903 L. 139520.

Gdy więc w ten sposób fundator, w niniejszym wypadku reprezentacja powiatu w Turce dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z dnia 28. lipca 1897 Dz. ust. kraj. Nr. 47 — Wydział krajowy wnosi:

*/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną */. ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji z W. Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia nadająca szpitalowi w Turce charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Turce zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

- a) z delegata Wydziału krajowego;
- b) z prezesa Rady powiatowej w Turce lub jego zastępcy
- c) z delegata Rady powiatowej;
- d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat turecki.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

